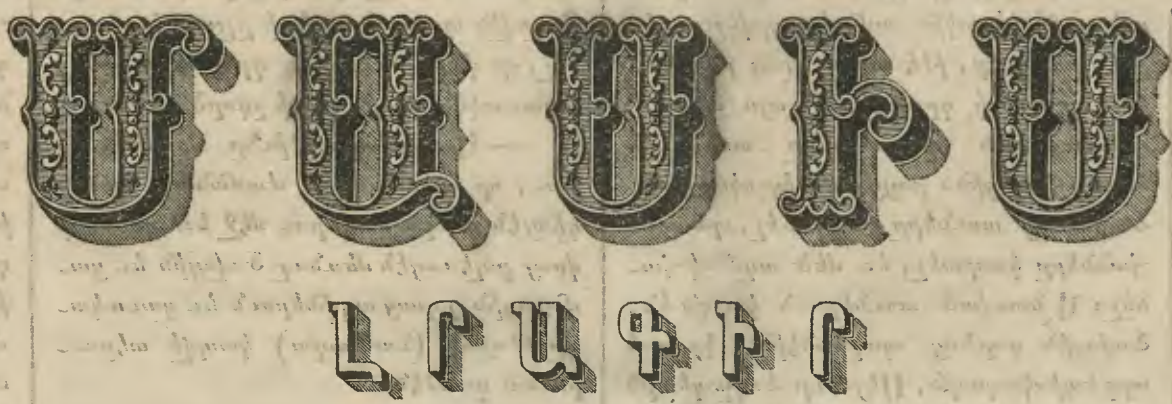

Տարեկան գինն է . . . 120 շաշ
Վեցամսեայ . . . 65 "
Եռամսեայ . . . 35 "
Մէկ ծանուցումը տողին 40 փարս է :
Ստորագրութիւնները կանխիկ են :
Ստորագրութիւնները ամեն ամսոյն 1 րո
ն 16 րո կը սկսին :

Դուրս երթալիս լրագիրներուն ծամբուն
ծախքը ամեն մէկ թիւին համար 20
փարս է :
Լրագրոյ վերաբերեալ նամակ կամ որ
եւ իցէ գրութիւն, խմբագրին պիտի
ուղղուի : Եւ ասոնց ծամբուն ծախ
քը խրկողին վրայ է :

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 14 ՅՈՒՆԻՍ

ԳԵՐԸՄԵՆ ԵՎԱԾ ԼՈՒՐԵՐ

Գլորմէն եկած լուրերը մինչեւ ամ
սոյս 9 կը հասնին, բայց նշանակութեան
արժանի բան մը չեն պատմեր :

Թշնամեաց ամրութիւններուն մօ
տենալու աշխատութիւնները միշտ կը
յառաջանան, այս պատճառաւ ուսանին
այլ ստեղծութիւնները կը զիջեն
նորին ալ սաստիկ կրակ կ'ընեն եղբւր
նակցայ աշխատանքներուն վրայ, որ ա
նոնց դործը խախտանէ եւ շինած ծաւ
րաններն աւերեն : Բայց սաստիկութեամբ
եւ կը քշվին եղբւր :

Սպարապետներն իրենց բնակք պա
տերազմակերպ գործողութիւնները բնա
մէկու մը չեն յայտնել : Վերջին ատիճան
զգուշութեամբ ծածուկ կը պահեն, եւ
եղած պատրաստութիւններուն վրայ տե
ղեկութիւն տալը արգիլել են, անանկ որ
միակ կատարված գործողութիւններու
եւ պատահած դէպքերու վրայ լուր պի
տի գրվի :

Բարձրագոյն Խօսքի փաշան Սե
վաթթորէն մեկնելու ատենը՝ Օսման
եան բանակին հրամանատարութիւնը
Ֆէրիք Օսման փաշային յանձնել է
առժամանակեայ կերպով :

ՎԻԵՆԱՅԻ ԺՈՂՈՎԻՆ ՏԱՄԵԼՆԱԲԵՐՈՐԴ
ՎԵՐԶԻՆ ԱՐԶԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ
(Էրաճանկութեան եւ վերջն)

Պուրքէն սեպտեմբեր ամսին իստեյալ երկու
կողման դիմող լու ծշելու համար : Ար հաս
տատել, թէ ժողովին մէջ անցած անցքերուն նա
յեղով, իր կառավարութիւնը կատարեալ իրա
ւունք ունենէ չափաւորման սկզբունք վրայ հիմ
նեալ բոլոր առաջարկութիւնները Ռուսիոյ լիա
զօր գեապաններէն բացէ ի բաց մերժված հա
մարեալ : Ուստի չկրնար վերջին գեապանսի
թեան մը համար իր լիազօր գեապաններուն տը
ւած հրահանգներուն վրայ նոր յօդուած մը ա
ւելցնել : Իր այս կարծիքին վրայ հաստատվեցաւ
Նիսի լիազօր գեապաններուն շնորհակալութիւնը, որ գեապա
նախօսութեանց նպատակին եւ արգիլելին վրայ
կարծիք կը յայտնէր, եւ այն ժամանակէն իրա
ւունք կուտար հաւատարմ, որ ինքն իսկ Ռուս
բնակչութիւնը կառավարութիւնը զանազ վերջացած
կը համարէր :

Վ Երջուկէս Պուրքէն սեպտեմբեր դիտել
տուաւ Պուրքէն իշխանին, որ Վաւարիոյ առա
ջարկութիւնը ամենաշիջ կերպով չափաւորման
սկզբունք վրայ հիմնեալ է :

Ուստի մօրքնա կոմսը յայտարարութիւն ր
րու, թէ չափաւորման սկզբունքը որոշակի մե
ծութիւն վրայ, իր կառավարութիւնը գեապա
նախօսութեանց շարունակելուն օգուտ մը չէր
յուտար, եւ նախընտրեալ գեապանախօսութիւն
ները իրեն ընցած կը համարէր : Իր լիազատ
իշխանութիւնը սպասած ըլլալով, ինքը ալ բան
մը չունէր իտեղիք, բայց միայն այս օրուան ժողո
ւ

վին արձանագրութիւնը իր կառավարութեան
քննութեանը պիտի յանձնէ :

Պուրքէն իշխանը՝ Պ. Պուրքէնին պատա
խանելու համար նորէն կը պնդէ, թէ գեապանա
կան խօսակցութիւններուն մէջ եւ ամեն անգամ
որ ինքիւր յաղթելու, ինքը միշտ յայտարարու
թիւն րրած է, թէ Ռուսիոյ զօրութիւնը այս
կերպով չափաւորել ուղեղ՝ բոտ ինքեան կայսեր
իշխանական իրաւունքը բռնաբարութիւն եւ խա
ղաղութեան անպակշիռ արդեւք մը կը համար
վի : Թէ ինքը անպակշիռ կերպով հաւատարմ
կեցեր էր այս սկզբունք, եւ զանիկա նորէն յա
ռաջ կը դնէ այս վերջին ժողովին մէջ. թէ կը հը
րաւորէ ժողովին անդամները որոնք արձանագ
րութիւնները ձեռք ընին ունին, եւ մասնաւո
րապէս Վաւարիոյ գեապանը, որ իր խօսածներուն
ու գրածներուն մէջ մէկ սկզբունք մը կամ խօսք
մը գտնեն, որ իր այս յայտարարութիւնները հե
շտաւորման մէջ ըսելով, որ Վ Երջուկի կառավարու
թիւնը ամեն կողմանց համար պատաւաւ րու
ծուած մը գտնելու աշխատել էր, ինքը երկրորդ յօդ
ուածին այն գաղափարը ընդունեց, որ միայն կը
նայ խաղաղական խօսակցութեանց հիմ մը ըն
ծուել մէկմէկ յարգող տէրութեանց, որ է
գործին մէջ ուղղակի շահ ունեցող կողմերուն
ուղղակի համաձայնութեամբ եւ փոխադարձ
հաւանութեամբ զօրութեանց հակառիւ մը հա
տատելու նպատակ ունեցող կարգադրութիւնը :

Պուրքէն սեպտեմբեր դիտել տուաւ անոր, թէ
այսու ամենայնիւ անհակառակելի էր, որ ժողո
վին տանք մեկնելուը նախ մէջ Պ. Տրուէն ար
Լիւիսի այս նպատակաւ րրած առաջարկութիւնը
ս թէ Ռուսիոյ եւ Վրան լիազօր գեապանները
ժողովին մէջ իրարու հետ խորհրդակցելով իրենց
զօրութիւնը հակառիւ հիմ մը որոշեն, անանկ
հիմ մը՝ որ երկու կողմանէ ստորագրված պայ
մանագրի մը մէջ անցնելով՝ նոյն արժէքն եւ նոյն
զօրութիւնը կ'ունենար : այս առաջարկութիւնը
մերժվել էր :

Պուրքէն իշխանը կը յիշեցնէ Պ. Պուրք
նէին, թէ իր բաժնէն արձանագրութեանը
մէջ կրնայ գտնել ապացոյց, որ ինքը ուղղակի
կերպով այս գաղափարը մերժած չէ, այլ զանիկա
կատարելու համար մտածված անգործագրելի ե
զանակին դէմ խօսել էր :

Ետքը Պուրքէն իշխանը քանի մը դիտու
թիւններ րրու : Ռուսիոյ արտաքին գործոց
պաշտօնէին շնորհակալութիւն Պ. Պուրքէնի վրայ
բրած ապաւորութիւնը չափաւորելու նպատա
կաւ, եւ ժողովը վերցաւ :

Ստորագրութիւն. ՊՈՒՕԼ ՇԱԽԵՆՇՈՒՄԵՆ,
ԿՈՐԶՆԵՐՈՒ, ԹԻՒՐՈՒ, ԲՐՈՒՇՈՒՄԵՆ,
ՊՈՒՐԵՆԵ, ՈՒԵՍՍՈՐԼԵՆՏ, ԱԼԻ, ԱՐԻՖ :

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Սպարապետ հրամանաւ՝
Սեւապատիւ Արժիկեան Յակոբ ա
ղան՝ Փարիզի օսմանեան գեապանատան
երկրորդ խորհրդական (միւլթէշար)
անուանեցաւ, եւ այս առթիւ երկրորդ
կարգի առաջին աստիճանի պաշտօնա
տար (րիւթպէի սանիէ, սընթը եվվէ
միւլթէմայիզ) անուանեցաւ, Յակոբ է
ֆէնտի կոչվելու արտօնութեամբ :

Սեւապատիւ Յակոբ Եղայի բար
ձր արժանաւորութեանցը եղած այս
պատիւը՝ բոլոր ազգայնաց ուրախութեան
առիթ մըն է :

Հարաւ օրը Փարիզի նորնտի
գեապան վանական Սեւապատիւն օ
գոտաւորաւ ինքնակալին ներկայացաւ :
Նորին վանական Տեա պատիւ
ունեցան վեհապետ ինքնակալին ներ
կայանալու նաեւ Արժիկեան Յակոբ է
ֆէնտի, Սերվէր էֆէնտի, Խօմք
էֆէնտի, Ս. Պաքը, եւ Պ. Խանթօ
Մուղլարիսը՝ որ Սարահիայի Թուրին
մայրաքաղաքը Բ. Դրան գործակատար
կարգված է :

Ընդհալ հինգշաբթի տէրութեան
պաշտօնէաները ժողովի կանչվեցան Չը
րաղանի կայսերական պալատը :

Բարձրագոյն Խօսքի փաշան ալ
այս ժողովին ներկայ էր :

Սիրակի օրն ալ Բ. Դուռը պաշ
տօնէից ժողով եղաւ Սեւ. Իսպարթսին
նախագահութեամբ : Բարձրագոյն
Խօսքի փաշան ալ այս ժողովին հրաւիր
վեցաւ՝ կայսերական բանակին եւ այժ
մեան պատերազմին գործերուն վրայօր
խորհրդակցելու : Բարձրագոյն սպա
րապետը խիստ յաճախ տեսութիւն կ'ընէ
պատերազմի պաշտօնէին հետ :

Արալի թէ քանի մը օրէն մայրաքա
ղաքէն պիտի մեկնի :

Արալն եկած լուրերը մինչեւ յու
նիս 28 կը հասնին :

Ռուսերը միշտ բանակ դրած կեցեր
են քաղաքէն մէկ ժամ հեռու, եւ զանա
զան գործողութիւններով կ'աշխատին
Արալի Օսմանեան զօրքերը իրենց ամուր
դիրքերէն հեռացնելու ու հետեւին
պատերազմելու : Բայց կայսերական զօր
քերը իրենց տեղը հաստատ կեցեր վը
տահութեամբ թշնամիին յարձակմանը
կ'սպասեն :

Ռուսերը գունդ գունդ բաժնոված
Արալի շրջակաները եւ Խրդու մի ծա
րուն վրայ եղած գեղերը մինչեւ Չը
րաքը եւ Եէնի Բէջ կ'աւրշակեն ու
կայրեն եղեր : Իւլ Բիլիսի Օսմանեան
զօրքերը Բէօրիւ Բէջ քաղաք ըլլա
լով իրենց կրած զէր 600 զօրք թողուցեր
են հոն գտնված պատերազմի պաշարն
եւ ուսուցիչը պահպանելու : Ռուսերը
1000 ձիաւորով ասոնց վրայ յարձակե
ր են, եւ կարճ պատերազմ մը ետեւ ու
րուն մէջ երկու կողմէն բանակ չափ մարդ
մեռեր է, պաշարները ձեռք անցուցեր
այրեր են :

Խրդու մի ու Արալի մէջ հաղորդակ
ցութիւնները խախտան են :

Ռուսերը յունիս 15 րն՝ Խրդու
մէն Արալ դադող Օսմանեան սուրհան
դակը բռնել են : Մուրափիկ զօրապե
տը՝ սուրհանգակին տարած նամակները
քննելով, կառավարութեան նամակները

բացել կարգացեր, ու ետքը անգլիացի
Ռելիւս փաշային խրկել է : Իսկ մաս
նաւոր անձանց նամակները չէ բացեր ու
ամբողջ Արալ խրկել է :

Արալ պահպանող Օսմանեան զօ
րաց թիւը 17 հազարի հասնել է : Տրա
պիդոնի կուսակալ Հաքոք փաշան Տրա
պիդոնի դաւառէն 5000 ձիաւոր ժող
վելով Խրդու մ հասնել է, եւ տարած
ձիաւորներուն մէկ մասը անմիջապէս
Արալ խրկել է, ուր ձիաւորի պէտք կայ :

Թշնամեաց զօրութիւնը 35 հազար
հոգի կը հաշուեն, 5 հազարը ձիաւոր :

Յունիս 27 րն՝ Խրդու մ լուր եկեր
է, թէ շէյխ Համիլ Ռուսաց Արալի
վրայ քաղել իմանալուն պէս, իր լեռնե
րէն իջելով Թիֆլիզի վրայ քալել է, եւ
քաղաքէն երեք ժամ հեռու հասնելով,
հոն կանգ առել՝ պատգամ խրկել է քա
ղաքին կառավարչին, որ մինչեւ 36 ժամ
անձնատուր ըլլայ : Եյս լուրին վրայ
կ'ըսեն, Մուրափիկ զօրապետը Արալ
րի ու Թիֆլիզի դաւառելու կ'պատրաս
տվի եղեր, եւ արդէն ուսանին իրենց
բռնած դիրքերէն քաշվիլ սխալ են :

Օգոստոսի անգլիացի Յու
նաստանի եւ Օսմանեան տէրութեան
մէջ հաստատված առեւտրական դաշ
նագրութիւնը վաւերացնելով, շարաթ
օրը՝ արտաքին գործոց պաշտօնէի վե
մափայլ Ֆուատ փաշան եւ Յունաս
տանի գեապան Պ. Բոնտուրիօթի դաշ
նագրութեան վաւերացեալ օրինակները
մէկմէկու տուին :

Ընդհալ շաբթու Բ. Դուռն հե
տեւեալ ազգաբարութիւնը խրկվեցաւ
կայսերական տէրութեան մէջ հրատա
րակված բոլոր լրագիրներուն :

Տաճկաստանի մէջ գտնված լրա
գիրներուն խմբագիրները կը հրաւիրվին
Բ. Դուռն, որ զգուշանան իրենց է
ջերուն մէջ տեղեկութիւններ եւ ման
րաման ծանօթութիւններ տալէ դաշ
նակից զօրաց Գլորմի մէջ ընկնէ գոր
ծողութեանց վրայօր, որոնց յայտնվե
լին վնաս կը ծնանի, այլ իրենց թղթա
կիցներուն դրած այն լուրը հրատարա
կեն, որոնք պարզաբար կատարված գոր
ծողութիւններու կը վերաբերին :

Իրենց առաջին պարտաւորութիւնը
ժամանակիս պարագաներուն վրայ չա
փաւորութեան ու խոհեմութեան գծին
հետեւիլը միայն ըլլալով իրենց քաղա
քական յօդուածներուն մէջ, Բ. Դու
ռը իրենց կ'իմացնեն, որ այս ազգաբա
րութեան հակառակ վարվող լրագիրը
յանցանքին մեծութեանը համեմատ կարճ
կամ երկար ժամանակ պիտի դադարի,
եւ եթէ վերադառնի նոյն յանցանքին մէջ

Տ. Գալուստ աւագ քահանայ Օրթագիւղի.
Տ. Գեորգ աւագ քահանայ Մայր եկեղեցւոյ Գումգաբուի.
Տ. Յօհաննէս աւագ քահանայ Սուրբ Խաչ Եկեղեցւոյ Իւսիկաւարու.
Տ. Փիլիպպոս աւագ քահանայ Սաւաթիւ.
Տ. Գրիգոր քահանայ Պէշկիւմաշու.
Տ. Սարգիս քահանայ Պարտու.
Տ. Գրիգոր քահանայ Խաչիւղի.
Տ. Գրիգոր քահանայ Սամաթիւ.
Պատուելի Գրիգոր վարժապետ Տ. Յօհաննէս:

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հարաւ օրը Գաղղիոյ նոր դեւապան Բ. Գուռը դնաց բարձրապատիւ Մեծ Եպարքոսին եւ արտաքին գործոց պաշտօնէին հետ տեսակցելու:

Ենկէ Պ. Թումանիւ պատերազմի պաշտօնատունը եւ Թօփի հանէ գնաց՝ վեմաւապ Մեհմէտ Բիշակի փաշային եւ Եհմէտ Ֆիւթի փաշային հետ տեսակցելու:

Երէկ ալ Պ. Թումանիւ իր գեապանաւոր գործակալներով շրջապահ կայսերական պալատը գնաց, ու իր գեապանական գիրքը օգտատաւաւ ինքնակալին ներկայացուց: Նորին Ս. վեհափառութիւնը մեծ մարգարտութեամբ ու պատուով ընդունեց Գաղղիոյ նոր դեւապանը:

Արտաքին գործոց պաշտօնէաց վեհափառ Պառատ փաշան եւ կայսերական պալատին Թարգման Նուրաթին պէյը այս ընդունելութեան ներկայ էին:

Ենկէ Պ. Թումանիւ տեղութեան նախորդ պատերազմի պաշտօնէաց Նիւքիսի գաւառը օրուն մայրաքաղաքս դարձնաւ իր նախնիներով ծանուցելու, շաբաթ իրիկուն Գրքով գնաց:

Փարիզի օսմանեան դեպան վեհափառ Մեհմէտ պէյը այսօր մայրաքաղաքս կը մեկնի Փարիզ երթալու համար: Իրեն ուղեկից են՝

Բիշակ պէյ՝ առաջին խորհրդական.
Յակոբ Եփէնի Արժիկեան երկրորդ խորհրդական.

Արքիւր Եփէնի առաջին քարտուղար գաղղիական լեզուի.

Իօմէր Եփէնի երկրորդ քարտուղար Օսմանեան լեզուի:

Ս. Խալաթ Պաք՝ քարտուղար գաղղիական լեզուի:

Պ. Մանաս եւ Պ. Նաուժ՝ անգամ (աթաշէ):

Մեհմէտ պէյին հետ կ'երթան նաեւ՝

Ս. Թումանիւ Պառատ փաշային օրդին Գաւառ պէյը եւ Սամաթիւի տեղակալ Եպարի փաշային օրդին Բեօւթ պէյը:

Թումանիւ գեապանային գանձապետը անցեալ շաբաթ մայրաքաղաքս հասնելով լուր բերաւ, թէ մօտ օրերս 2000 թուանդի նոր զօրք պիտի գան:

Դամանակէ մը ի վեր մայրաքաղաքին մէջ տեսակ տեսակ օտար դրամներ կը պաշարին, մասնաւորապէս Մանիւ անունով պղնձ մը՝ որ մէկ տէրութեան մը դրամ է, եւ շատ մարդիկ կ'առնեն կուտան առանց անոնց արժէքը գիտնալու, որով շատ անգամ վնաս կը կրեն: Այսօրեան բարեկամ կառավարութիւնը այս վնասներէն հասարակութիւնը ազատ պահելու համար, յիշեալ պղնձի դրամներուն շրջապահութիւնը արգիւցցաւ:

Պառաւնեղէն երաժշտիկութեան ընկերակցութիւնը իր ներքին իրարայր համար առատ հունձք կը խոստանան: Բայց Սիւնիքի շաբաթ (Թիւրքաշ) եւ Ենկէի նուագօրնայ կողմերը շատ քիչ ըլլալով, եւ անձրեւ չդալով, մեծ վնաս կ'ըրէ հունձքերուն, եւ կ'ըսեն թէ չորս մասն մէկը կ'որսւնան:

Սեւանիկէն երաժշտիկ կը ծանուցանեն, թէ քօլեւան հոն շարունակելէն զատ Լարիայի, Ղոբսի գեղերուն, Սամաթիւի, Քէօփի-Ենկի, Խաչիւղի եւ ուրիշ բազմաթիւ քաղաքներու եւ գեղերու մէջ ճարտար է:

Իզմիրէն յուլիս 7 թուով հետեւեալ կը գրեն:

«Ես շաբաթ քաղաքս շրջապահ գեղերէն հարկը յիսուն չափ յոյն աւաղակներուն կամակից ամբաստանելով բռնաբնակ ու հոս բանտ դրկեցան: Եսնոց քննութիւնը օտար տէրութեանց հիւպատոսներուն ներկայութեամբ պիտի ըլլայ:

Ենկէ տարի Եսթրին խոսովութիւններուն ժամանակը բռնաբնակ ու հոս բանտ դրկեց 260 գէյլքները ապէս քանի մը օր առաջ նուով Տրիպոլիս իրիկուն հոն շնչեմ ճամբաներուն համար աշխատեցաւ:

Մայրաքաղաքս Բուսիոյ դեւապան Սիւնիպուր Եսթրին իր կառավարութեան հրամանաւ Պէշկիւն կը դառնայ քիչ մը ժամանակի համար: Ենկէ հինգշաբթի շրջապահ կայսերական պալատը երթալով իր հրաժարականը ցանկելու օգտատաւաւ ինքնակալին, Նորին կայսերական վեհափառութիւնը սիրալիր ընդունելութիւն մը ըրաւ, եւ առաջին կարգի Մեհմէտ պատուանշանը շնորհեց անոր:

Երկուշաբթի օրը Սիւնիպուր Եսթրին Թիւրքիսի շրջանաւոր մայրաքաղաքս մեկնեցաւ:

Օսմանեան Խաղախներուն երկու գունդերը քիչ օրէն ամբողջ պատերազմելով վրայ են:

Առաջին գունդը՝ որուն հրամանատարն է հայազգի Գրիգոր գեապետը, 700 հոգի ունի եւ կը բաղկանայ Լեհացիներէ, Սալաքիացիներէ, Պուլքարներէ, Հայերէ եւ քանի մը Տաճիկներէ: Ես գունդը աս օրերս Եւմուռէն Սիւնիքի գացել է:

Երկրորդ գունդը 900 հոգի պիտի ունենայ Ս. Չարթիօսի իշխանին հրամանատարութեան տակ, եւ բոլորովին Լեհացի կամաւորներէ եւ Լեհացի ռուս գերիներէ կը կազմուի:

Խաղախներ կը գրեն, թէ տեղացի քիւրտները ասորի աղճիկ մը բռնի յափշտակելով մահմադարականութեան կը փոխեն: Ես գունդը ուղեր են, բայց գաւառին նորոնտի կուտակով վեհափառ Խաղախ փաշան հոն հասնելուն պէս՝ եղելով թիւն ինոցի՝ յափշտակեալ աղճիկ քիւրտներուն ձեռքէն առել՝ ծնողացը յանձնել է, եւ այն անկաւ քիւրտներն ալ բանաւարներէ իրենց արժանաւոր պատիժը տալու համար:

Հարկ չէ ըսել, թէ բարեկամ կուտակային այս արդարաւորական գործը շնորհակալութեամբ լրուցել է գաւառին քրիստոնէաց ժողովրդոց սիրտը, որոնք առատաբանութեամբ ինքնակալին բարիքը կամեցը աւանկ հաւատարմ կուտակալ մը առնանալուն վրայ ինքզինքնին կը շնորհակալ կը համարին:

Տրապիզոնէն մեր արդոյ թղթակ-

ցին գրած նամակներուն մէջ բերկրութեամբ արտի կը կարդանք Կերաստի բարեսէր Հոյ ժողովրդոց համար, թէ պատարժան Տ. Յօհաննէս Մանուկեան Կրաստնի ուսուցիչ քահանային անդադար յորդորմամբն ու ջանքով հոյակապ դպրատուն մը շինել, միաբանութեամբ եւ սիրով կաշխատին բազմաթիւ եւ զանազան օգտակար ուսման նշանակով ծագիւցնելու իրենց դաւընելուն արդոյ յարձօնութեամբ համար:

Ես գունդը ջանքերը՝ ուրիշ շատ քաղաքներու բարեսէր Հոյ ժողովրդոց քաջակրօն օրինակ մը ըլլալու արժանի են:

Ուրբաթ օրը Քրիստի կողմէն մէջ շինելու վրայ եղած Հոյոց Ս. Լուսաւորի եկեղեցւոյ հիմանց օծութեան հանգիստ կատարուեցաւ ի մեծ ուրախութիւն հայազգի բնակչոց կողմէն:

Ես կողմէն ինչպէս ամենուն յայտնի է, Իշխանաց կողմէն բռնաբնակ մօտաւորն է մայրաքաղաքս. ասոր հետ գեղացիները օգ մը եւ առատաւոր ջուր ունենալով, հետ զհետ շինեալու եւ բազմամարդանալու վրայ է հայազգի բնակչին: Ուստի տարակոյս չկայ, որ քանի մը տարիէն խիստ գուարճալի ու գեղեցիկ ամբաստան մը պիտի ըլլայ Հոյոց համար: Երգէն ասացած կարեւորութեանը պատճառաւ, արքունի նաւարանին ընկերութեան շրջանակներէն Սեւ շահեալ՝ ամեն իրիկուն ժամը տասնին կամ քսանի ճանապարհորդ կ'առնէ, մէկ ժամ մեջ Քրիստի կողմէն կը տանի, եւ առտուները ժամանակին հոն հանգիստ կը ըլլայ:

Սիւնիքի եկեղեցւոյ շինութեամբ այս հայաբնակ կողմէն աւելի շուտով շինեալուն տարակոյս չունինք:

Ենկէ շաբաթ Եսթրին Սիւնիքի անունով բանասիրական նորամտաւոր մը առաջին թիւը հրատարակեց ի մեծ տեսակ մայրաքաղաքս մէջ:

Ես նոր պարբերական գրութեան հեղինակն է արժանապատիւ Տ. Սիւրբ Խորհման վանեցի գիտնական եւ ազգայնէր վարդապետ, որ իր քանի մը գործերով եւ մանաւանդ պատուական եւ սիրուն Հրաւիրակ Արարատեանով ազգի բանասիրացը ծանօթ է: Իր այս ամսատետրը ազգային տեղեկութեանց, բարոյականի եւ դաստիարակութեան սահմանած ըլլալով, ամեն երկրի ու գաւառի ուսումնական ազգայնաց պիտի ընկնէ եւ օգտակար ընելու համար՝ մեծ մասամբ զբարաւ լեզուով շարադրած է պարզ քաղցր եւ վաւերուն սնով մը:

Ստորագրութեան տեղին է մայրաքաղաքս մէջ Մեհմէտ Սարգսեան Պ. Տարութիւնին գրատունը: Տարեկան գինը 40 դուռն է:

Իրազրոյս 177 թուով ծանուցեց Քէօփի Տեփէ անուն տաճիկներն օրագրին ալ առաջին տետրակը անցեալ շաբաթ հրատարակելով, ինչպէս կը յուսայինք, նիւթերուն շահաւետութեամբ եւ լեզուին ու ոճին յատկութեամբ համոզական ընդունելութիւն մը գտաւ ընթերցասէր հասարակութենէն:

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Գաղղիոյ օրէնսդրական ժողովը կառավարութեան առաջարկած բոլոր օրինակներէն լիարժեք ետն, յուլիս 113 ին նորէն զոյգել է:

Ենկէ մէջ լուր Ղօն Ուրբա

պաշտօնէ հրաժարել է: Քամարիճի դուքսը Ենկէի աւելութեան ժողոված օտարազգի զօրաց գունդերուն հրամանատար կարգուել է:

Պալմիրէն եկած լուրերը կը ծանուցանեն, թէ Ենկէի լուրերը ուսաց Բօթքա եւ Սուրբ բերդերը եւ Լուրի քաղաքը ուժեղացնելով քանդակ են:

Պալմիրէն ծովեզրը կ'առնէ ուսաց հեռադրական թերթուն ալ մեծ մասը խորտակել են:

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՄԱՍԻՍԹԻՒՆ ԿԵՂԵՍԿԻՆ ՅԱՆՆ ԵՆՏԵՍԻՒՆ
ՆԻ ՄԵԾՅԱՆԵՆԻՒ ԿԱՆՈՆԵՐԸ

ՏԵՄԻՆ ԴՆԵՆ ԴՆԵՆ ԴՆԵՆ

1. Տղայոց շնորհակալութեան ըրած օգը պիտի ըլլայ մարտը՝ եւ տարութեան կողմէն ալ բարեկամ: Տարութիւնը նոր ծնած տղուն շատ հարկաւոր է: Կամայ կամայ եւ աստիճան աստիճան օգը պատշաճեցնելով զով (մերէն) օգի արդեցնելու է որ շատ ցարտ ալ չըլլայ:

2. Ենկէ համար լուր շատ հարկաւոր բան է: Ինչպէս որ արեւ չարկած տեղ բուսած տունները կ'արեւին, որ գոյններն նետելով եւ ծերմիկելով յայտնի կ'ըլլայ, մեծ տեղ երկար առնէ մնացած տղայքն ալ ասանկ կ'արեւին: Բայց արեւուն լուր կամ ինչ ծրագիր լուր որ ըլլայ՝ զգուշանալու է որ մանր տղոց աչքին ուղիղ լուր չդարձնէ: Ենկէ աչքին մէջ զգուշութեան մը պատճառով՝ աչքը յաճախ գոյնէ բանալու ունակութիւն մը կը փառելի, եւ աչքն ալ կը տխրանայ:

3. Տղայք քալել սկսած ատենէն՝ անոնց ցարտի արդեցնել պէտք է. եւ անանկ ունակ կոյնելու է որ խաղալով եւ աշխատելով տաքանան, որ իրենց շատ օգտակար եւ առաջադարձ է: Որքան որ մէկ տեղ մը գոյնս պահէ տղան, եւ աչքը վրային չըլլեցնելու, այնքան գիւրաւ կը վնասի: Օգը մարմններուն վրայ ներգործելով կարմիր գոյն մը տալ նէ՝ կրնա հասնալ որ շատ փափուկ մարմն ունենայ: Թէ որ պղտկութեան ատենը օգը մարմնին մարած ծերմիկ գոյն մը տալ նէ՝ այն տղան մեծնալով թուր (էմեր) կ'ըլլայ:

4. Ենկէ առտու տղան արթննալուն ետքը մէկ երկու րոպէ մեր թիւ մը հոգեկոյններ: Արեւի կամ արեւու զէմ բռնէ, թեւերը եւ առունները քիչ մը թող խաղցնէ: Կամայ կամայ մարմնը չի կ'առնէ մեր ձեռքով կամ քանակով, որ արտաշնութիւնը քիչ մը լայնի: Օրունը օգը պահպանած ըլլալու է, բայց վրայի ծածքը յաճախ բանալու է որ օգը նորոգի, տղուն շնորհակալութեան ըրած օգը չըլլայ:

5. Տղան համար զեղը կենալ քաղաքը բնակելուն շատ օգտակար է: Յամ եւ խոնաւ տեղերէն փախել, որ օգը կոյնած է միշտ հոն, եւ գիւրաւ կը նորոգի. կոյնած եւ հոստած ջերու եւ գէշ հոստը բուրած տեղերու մօտ մի կենար: Չոր եւ բարձր տեղերը բնակելու համար լուր լինար: Ես գունդը տղայքը ինչ առիդ եւ առիդ կ'ըլլան: Եսթրին թիւն հաղաղ եւ զուրկ բայց տղան շատ առողջ կ'ըլլայ եւ հիւանդութենէն շատ հեռու կ'ըլլայ, քան թէ այն տղան որ չհիւանդանալու համար ինչ բնակելուն չեն գիտար ծնողը եւ չափազանց զգուշութեան ինքնիւրեն:

6. Տղան պատկած ունենալ բարձր պիտի ըլլայ. եւ երեք արեւելք կամ հարաւ: Պատեւր շուր ըլլալու են եւ տղուն անկողնի պատեւրէն հեռու: Օգը շատ ցարտ կ'առնէ շատ խոնաւ չըլլայ նէ՝ պատեւրները յաճախ բանալու է օգը նորոգելու համար: Սենկին մէջ կրակ քիչ վառել. եւ այն ալ թէ որ հարաւ կայ նէ՝ փառանքի (օծակի կամ սօպայի) մէջ:

ՏԵՄԻՆ ԴՆԵՆ ԴՆԵՆ ԴՆԵՆ

7. Միշտ տղուն զուրկ մալ բուսած տունը գոյ պահէ գիւրաւ: Բայց շատ ալ տաքընելու բանալով չէ: Թամնը գտակները տաքընութիւնը գլուխը կը ժողովնէ. արտաշնութեամբ գարս ելլելու նիւթերը՝ որ մանր տղայոց մօտ շատ կ'ըլլայ, կը խափանվին դուրս չեն կրնար ելլել. եւ ժողովելով տեսակ տեսակ կեղեր եւ խաղաւարաններ եւ խոցեր դուրս կուտան: Տղան զուրկ բարակ պատառով (թիւլեշտ) մը գոյնէ. վրայէն բարակ փանելոյն լայն գտակ մը գիր. եւ լայն փափուկեղով (քուտեղ) մը կապէ որ չիկոյ: Եսթրին ամառ կապել օգուտ մը չունի. քանզի ինչպէս որ ըլլայ, կը մնայ, փանդ զի այն

